

STAND VAN ZAKEN

Heraanleg buurtpark De Veldekens

Berchem

Het district Berchem begon met de ambitie om De Veldekens om te toveren tot een groener buurtpark met waardevolle bomen en een groot bloemenveld. In 2020 werd een geslaagd proefproject gedaan om de bodem en dus ook de groeikansen van bomen te verbeteren. In 2022 breidden we het project uit, pakten we de bodem op verschillende plekken aan en deden we nieuwe aanplantingen. Het doel is een waardevol buurtparkje dat klimaatklaar is voor de toekomst. Graag kijken we een laatste keer terug en vooruit.

Waarom dit project?

Het buurtparkje De Veldekens was een waterziek gebied: in de winter stond er te veel water en in de zomer was het extreem droog. Hierdoor konden de bomen niet volwaardig uitgroeien en de beplanting groeide moeilijk. Met het oog op **veranderende klimatologische omstandigheden** met meer hittegolven, zijn **grote waardevolle bomen** die veel schaduw creëren noodzakelijk. Bomen in de stad helpen niet enkel de temperatuur te verlagen, ze zorgen ook dat er minder stof en andere luchtverontreiniging is, ze houden regenwater vast en **vergroten de leefkwaliteit van de omgeving**. Een variatie van gezonde bomen biedt bovendien plaats en **voedsel voor vogels, insecten en zoogdieren**.

Bodemonderzoek heeft aangewezen dat op een aantal plaatsen in de bodem, op ca. 80 cm diepte, een harde ondoordringbare laag aanwezig was (zie afbeelding hiernaast) in combinatie met veel steenpuin. Deze harde laag creëert een schijnwaterstand: in natte periodes blijft het water boven die harde laag staan en kan het water niet dieper in de bodem dringen. In droge periodes is de zone snel uitgedroogd omdat het water niet diep in de bodem geïnfiltreerd werd en snel verdampt. Voor de bomen is dit in drogere periodes een slechte zaak: er is geen lagergelegen grondwater en hun wortels kunnen niet door de harde laag dringen op zoek naar water. In nattere periodes kunnen hun wortels rotten doordat ze te lang in een te natte omgeving blijven staan. Deze omstandigheden zorgen ervoor dat de bomen in het buurtparkje de voorbije tientallen jaren niet de juiste groeikansen hadden waardoor ze niet konden uitgroeien tot grote bomen.

Proefproject

In 2020 vond er op een beperkte zone in het midden van het park een proefproject plaats om te controleren hoeveel steenpuin er daadwerkelijk aanwezig was.

Op basis van deze resultaten werd in de zomer van 2022 de rest van het park aangepakt: op plaatsen waar veel bomen staan, werd door middel van diepspitten de harde laag in de bodem doorbroken. Grote stukken steenpuin werden gebroken naar kleinere formaten en er werd **compost** toegevoegd als voeding voor de bomen en beplanting.

Metamorphose tot ecologisch buurtpark

Deze ingrijpende bodemwerken boden een unieke kans om een **natuurlijk en ecologisch buurtpark** aan te leggen: er werd gekozen voor een combinatie van **kort gras, gewild gras, bloemenweides en bloementapijten**. Het gewild gras en de bloemenweides worden 1 tot 2 keer per jaar gemaaid, tussenin vertonen ze mooie bloemen in de zomerperiode.

Deze bloemen trekken niet enkel bijen en vlinders aan, maar ook andere insecten en kleine zoogdieren maken er dankbaar gebruik van. In combinatie met **vogelvriendelijke struiken** met bessen die aan de randen van het park geplant zijn, trekken we niet enkel meer vogels aan, maar creëren we ook een belangrijke **ecologische stapsteen** tussen park Brialmont, 't Rooi, de middenberm van de Fruithoflaan en het Prieel.

illustratie van de harde laag in de bodem

Inplantingsplan en gewenst toekomstbeeld

HOGES STRUIKEN

LAGE STRUIKEN

KORTGEMAAID GRAS

BLOEMENWEIDE

gewenst toekomstbeeld

BLOEMENTAPIJT

GEWILD GRAS

gewenst toekomstbeeld

Toekomst van het buurtpark

Een nieuw natuurlijk park vraagt wel een beetje tijd en geduld. Hoe het parkje er momenteel uit ziet, is zeker nog niet het definitieve toekomstbeeld. Een bloemenweide bijvoorbeeld is pas 2 tot 3 jaar na het zaaien op zijn mooist (zie de foto hieronder). Er is nu wél een mooie basis gelegd, maar in de komende jaren blijft het district het groen **constant evalueren en bijsturen**, met nadruk op de groei van de bomen. Ook op het infomoment evalueerden we de voorbije en toekomstige acties met de bewoners.

Welke acties staan er in de planning?

Ook de volgende maanden verfraaien we het park verder. Deze zomer plaatsen we nog 2 extra zitbanken, zij worden zo geplaatst dat ze in de namiddag in de schaduw staan. Als kers op de taart mogen we het **kunstwerk 'kracht'** van Jan Dries ontvangen.

Ook **dit najaar** staan nog **extra acties** op het programma. Zo zaaien we de bloemenweides extra bij en worden er kleine natuurlijke bloembollen toegevoegd. Dit om de bloemenweides uiteindelijk zo bloemrijk mogelijk te maken. Een propere en rustgevend boord naast de bloemenweides en het gewild gras zorgen voor een verzorgde indruk.

Wist-je-datje: wat is gele mosterd?

Gele mosterd is een natuurlijke groenbemester. Na de bodemwerken in 2023 werd hij ingezaaid. Eens volgroeid werd hij in de winterperiode in de bodem verwerkt zodat de bodem daarna extra luchtig was en extra voedingsmiddelen bevatte. Een uitstekende basis voor het nieuwe

gras en de bloemenweides die daarna werden ingezaaid. Bovendien bevat gele mosterd in het late najaar veel nectar, waar de Berchemse bijen heel blij mee waren.

Nog vragen?

Heeft u nog vragen of opmerkingen bij het project? Dan kan u alle informatie nalezen op de website www.berchem.be/develdekens of contact met ons opnemen via wijkoverleg.berchem@antwerpen.be.

mogelijk toekomstbeeld van een volgroeide bloemenweide

Contact

Communicatie en participatie Berchem
Grotesteenweg 150, 2600 Berchem
tel 03 338 40 18 - wijkoverleg.berchem@antwerpen.be
V.U. Ann De Potter, Grotesteenweg 150, 2600 Berchem